యక్ష పరీక్ష

"అయ్యో! అయ్యో! నా యజ్ఞాగ్నిహోత్రానికి వినియోగించే అరణి ఆ మాయ జింక ఎత్తుకుపోతూంది! ధర్మమూర్తీ! మీరే నాకిక దిక్కు! రక్షించండి! రక్షించండి!"

అని ఆ బ్రాహ్మణుడదేపనిగా వలవలా వాపోయాడు! ధర్మరాజతని ఆర్తనాదం వింటూనే కళ్ళెత్తి అటూ ఇటూ పరిశీలించాడు. వెంటనే విల్లమ్ములు చేతబట్టుకుని ఆ జింక వెంటనంటి పరుగెత్తుకుపోయినాడు! మిగిలిన పాండవులందరూ అన్నగారావిధంగా ఆత్రంగా పరుగెత్తుకు పోవడం చూసి తాము కూడా మరి వెనుక ముందులు చూడకుండా విల్లమ్ములు చేత బుచ్చుకుని ఆ జింక వెంటనంటి పరుగులు పెట్టారు! పాండవుల అరణ్యవాసంలో వారి వెంటనున్న మిగిలిన పరివారంలోని వారంతా ఏమి చేయడానికీ పాలుపోక రెప్పపాటు లేకుండా అలాగే నిలబడిపోయారు! ఇది అంతా ఒక్క క్షణంలో జరిగిపోయింది!

అప్పటికప్పుడే జాము పొద్దెక్కింది. అయినా ఎక్కడా ఎండ పొడ కూడా చొరడానికి వీలులేని ఆ కీకారణ్యంలో పక్షులు, మృగాలు మేలుకొన్న సందడి అప్పుడే ప్రారంభమయింది. పాండవులు తమ అమ్ములన్నీ ఆ జింకమీద ప్రయోగించారు. అయినా అది చెంగు చెంగున ఆకాశంలోని కెగురుతూ అవ్వన్నీ తప్పించుకుని శరవేగంతో పరుగెత్తుకు పోతూంది! ఆ జింక కొమ్ములలో చిక్కుకొన్న ఆ అరణి

మాత్రం చెక్కుచెదరకుండా అలాగే మెరుస్తూంది. పాపం! ఆ బ్రాహ్మణుడా అరణి ఒక్క గున్నమామిడి కొమ్మలో భద్రంగా దాచుకున్నాడు. ఆ జింక ఎగురుతూ పరుగెత్తుతూంటే అది దాని చిలవల పలవల కొమ్ముల్లో చిక్కుకుపోయింది. దానితో అది అలాగే పరుగెత్తుకుపోయింది!

పాండవు లయిదుగురూ "అయ్యో! ఒక్క జింకను వేటాడలేక పోయామే!" అని ఎంతైనా ఖిన్నులై పోయారు. అయినా నిరుత్సాహం చెందక చిట్టచివరి ప్రయత్నంగా అయిదుగురూ ఒక్కసారిగా బాణాలు వేశారు! ఆ దెబ్బతో ఆ జింక తలతెగి నేలమీద పడిపోయిందనే అనుకున్నారు. కాని అది చెంగున ఒక్క గంతేసింది! అంతే! అది తిరిగి నేలమీద అడుగుపెట్టిన జాడ ఎక్కడా కనబడలేదు! ఏమైపోయిందో! ఆ అరణ్యంలో ఆ పరిసరాల్లో ఎంతగా గాలించినా దాని జాడే పొడ గట్టలేదు!

ఈ అపూర్వ సంఘటన కందరూ దిగ్భ్రాంతులైనారు! అయినా ఆ అయిదుగురు పాండవులూ ఆ అరణ్యంలో ఆ ప్రాంతం అంతా కలయ వెదికారు. ఎక్కడా ఆ జింకజాడే పొడకట్టలేదు!

ఇదంతా జరిగేసరికి మధ్యాహ్నం రెండు యామాల కాలం గడిచిపోయింది! మిట్టమధ్యాహ్నం ఎండ నడినెత్తి మాడ్చివేస్తూంది. నిరుత్సాహంవల్ల, బడలికవల్ల అందరూ అలసి పోయారు. అతిదాహం వల్ల అందరి నాలుకలూ పిడచగట్టుకు పోయాయి! కాని కనుచూపు మేరలో ఎక్కడా నీటిబిందువుకూడా కనిపించే ఆశ లేదు! అందరూ తమ దురవస్థాపరిపాకం తలుచుకుని దిగాలుపడిపోయారు.

"పాపం! ఆ బ్రాహ్మణునికి అరణికూడా దక్కించలేక పోయాము గదా! ఎంతటి మహావమానం!" అన్నాడు నకులు డొక దీర్ఘనిశ్వాసం విడిచిపెట్టి.

"ద్రౌపదీదేవిని ఆ విధంగా అవమానించినపుడు కౌరవుల నందరిని సంహరించివేసి ఉంటే ఇంతటి దురవస్థ సంప్రాప్తించి ఉండేది కాదుగదా!" అన్నాడు భీమసేనుడు తీవ్ర క్రోధంతో! అతని కన్నులు రెండూ రెండు కెంపులైనాయి!

"ఆ సూతపుత్రుడు—ఆ కర్ణుడు—నిండు సభలో ద్రౌపదీదేవి నావిధంగా దుర్భాషలాడుతూంటే సహించి ఊరుకోవడం వల్లనే నేటికీ దుర్దశ వచ్చింది. ఇది సహజమే!" అన్నా డర్జునుడు.

ధర్మపుత్రుడు వారి దైన్యవచనాలు విని లోలోపల చాలా కించపడ్డాడు. దాహం అలాగే అందరినీ దహించి వేస్తున్నది.

ధర్మరాజు "నాయనా! ఆ చెట్టుపైకెక్కి ఎక్కడైనా కనుచూపు మేరలో సరస్సేదైనా ఉన్నదేమో పరిశీలించి చూడు!" అన్నాడు నకులునితో.

అతడు అలిసి ఉన్నాసరే లెక్కపెట్టక ఎదురుగా ఉన్న పెద్ద చెట్టు చిట్టచివరి కొమ్మమీదకెక్కి చుట్టూ పరిశీలించి ఎంతో ఉత్సాహంతో కిందికిదిగివచ్చి—"కొంచెం దూరంలో ఒక పెద్ద సరోవరం కనిపించింది!" అన్నాడు.

"సరే! నీవు అక్కడికిపోయి నీవూ దాహం తీర్చుకుని, మాకూ ఇంత మంచితీర్థం తీసుకురా నాయనా!" అన్నాడు ధర్మరాజు.

నకులుడు చాలాదూరం నడిచిపోయాడు. పోగాపోగా కొంతసేపటికి ఆ పెద్ద సరోవరం కనిపించింది. అప్పటికి దాదాపు మూడు యామాలు గడిచిపోయాయి. ఆ సరోవరానికి చుట్టూ దట్టంగా చెట్లు, తీగలు, పొదలు గజిబిజిగా అల్లుకున్నాయి. నకులుడు అవన్నీ దాటిపోయి ఎంతో సంతోషంతో ఆ సరస్సులో ప్రవేశించాడు. వెనువెంటనే పెద్ద కంఠస్వరం వినిపించింది. ఆ ధ్వనికి చుట్టూ అడివిలో ఉన్న లేళ్లు, కుందేళ్ళు మొదలైన మృగాలన్నీ హడలెత్తి దూర దూరంగా పరుగెత్తుకుపోయాయి! సరోవరం ఒడ్డున తేలుతున్న మీనులన్నీ ఒక్కసారి తటాలున నీటిలో మునిగిపోయాయి! ఆ ధ్వని గంభీరంగా భయంకరంగా ఇలా వినిపించింది:

"నీ వీ మంచితీర్థం పుచ్చుకోవాలంటే ముందుగా నా ప్రశ్నలకన్నిటికీ ప్రత్యుత్తరా లివ్వాలి! అంతవరకూ ఒక్క చుక్కైనా ముట్టడానికి వల్లపడదు!"

ఈ మాటలు విని నకులు డొక క్షణకాలం దిగ్భ్రాంతుడైనాడు. కాని విదాహం వల్ల నాలుక కొంకర్లు పోతూంది. "ఈ బెదిరింపుల

కేమిటే!" అనుకుని ఒక్క గుక్కలో తాగగలిగినన్ని నీళ్లన్నీ తాగి వేశాడు!

అంతే! వెంటనే అతనికి మూర్ఛవచ్చింది. మొదలు నరికిన తరువులా అక్కడే కూలపడిపోయాడు!

ఇక అక్కడ ఆ ఆశ్రమంలో మిగిలిన పాండవులు నలుగురూ నకులుని కోసం వేచి వేచి విసిగి వేసారి పోయారు! ఇక చేసేదేమీ లేక ధర్మరాజు ఆవిషయం పరిశీలించ వలసిందని సహదేవుణ్ణి ప్రేరే పించాడు.

సహదేవుడు అప్పటికే శోష వచ్చి పడిపోయే పరిస్థితిలో ఉన్నాడు. అయినా త్వరితంగా ఆ సరోవరం ఉన్న ప్రదేశానికి బయలుదేరి వెళ్ళాడు.

తిరిగి సహదేవుని రాక కూడా చాలా ఆలస్యం అయింది. వెంటనే ధర్మరాజు అర్జునుని పంపించాడు.

అతనికి కూడా ఆ సరోవరం దగ్గర ఆ అశరీరవాణి అలాగే అతి భయంకరంగా వినిపించింది. వెంటనే ఆ పరిసరం అంతా పరిశీలించి చూచాడు. నకుల సహదేవులిద్దరూ ఆ ప్రాంతంలోనే పడి ఉన్నారు. అతని హృదయంలో విషాదము, క్రోధము, సంభ్రమము ఒక్కసారిగా ఉవ్వెత్తుగా పొంగిపోయాయి. వెంటనే శబ్దవేధి శరం ఒకటి వింట సంధించి ఆ ధ్వని వినవచ్చిన దిశవైపున వేశాడు. కాని ఆ బెదరింపు తిరిగి అలాగే భయంకరంగా వినిపించింది. అర్జునుడిక దాహానికి తాళుకోలేక కొంచెం మంచినీళ్ళు తాగబోయాడు. ఆ బెదరింపు వినిపించినా లక్ష్యపెట్టకుండా ఒక గుక్కెడు నీళ్లతో నాలుక తడుపుకొన్నాడు. వెంటనే వివశుడై నేలమీద కూలపడిపోయాడు! అలా ఆలస్యం జరిగిన కొద్దీ ధర్మరాజుమనస్సులో భయాందోళన లెక్కువైనాయి. వెంటనే భీమసేనుని పంపించాడు.

అప్పటికప్పుడే సాయంకాలం కావచ్చింది! ధర్మరాజలాగే అన్నదమ్ముల కోసం నిరీక్షిస్తున్నాడు. అతని హృదయంలో ఒక్కొక్కక్షణం ఒక్కొక్క యుగంలా గడిచిపోతూంది. చివరికి భీమసేనుని రాక కూడా బాగా ఆలస్యం అయింది.

గత్యంతరం లేక ధర్మరాజే ఆ సరోవరానికి బయలుదేరాడు.

ఆ కమలాకరం తీరానికి చేరుకునే సరికి సూర్యాస్తమయం అయింది. అప్పుడే కొంచెం కొంచెం చీకటిపడుతూంది. సరోవరం అంతా నిశ్చలమై, ఒక పెద్ద వెండి అద్దంలా స్వచ్ఛంగా మెరిసిపోతూంది! ఎంత పరీక్షగా పరిశీలించినా అవతలితీరం కనిపించనంతటి విశాల తటాకమది! దానిలో అంతటా రంగురంగుల కలువలు అప్పుడప్పుడే వికసిస్తున్నాయి! చుట్టూరా గుబురులుగా పెరిగిన పెద్ద వృక్షాలా సరస్సులో ప్రతిఫలిస్తూ, అదికూడా ఆ అడవిలో ఒక భాగమేమో అనిపిస్తున్నాయి. ఇంతలో ఒక గుడ్లగూబ దిగులుగా కూసింది! పక్కనే ఒక తామరాకుమీద నిలబడివున్న కొంగ రెక్కలు మెరిపిస్తూ నెమ్మదిగా అక్కడినించి ఎగిరిపోయింది. దాని రెక్కల వెలుగులా కొలనులో తళతళా మెరిశాయి.

ధర్మరాజక్కడికి చేరుకునేసరికి సరిగా శుద్ధచవితి వెన్నెల వెలుగులు కూడా తోడై ఆ జలాశయాని కొక విచిత్ర సౌందర్యం మేళవించాయి!

ధర్మరాజా అద్భుత తటాకం చూచి తన కన్నులే నమ్మలేకపోయాడు! వెంటనే అతనికి ఆ పక్కగా పడిఉన్న భీమార్జున నకుల సహదేవులు కనిపించారు. ఆత్రంగా వారిని సమీపించాడు. వారందరూ మృతులై వరసగా నేలమీద పడిఉన్నారు.

ఆ బీభత్సదృశ్యం చూసేసరికి ధర్మపుత్రునికి మరి తన దాహం మాటే జ్ఞాపకం రాలేదు! దగ్గరకు వెళ్ళి జాగ్రత్తగా వారి ముఖకవళికలు పరిశీలించాడు. శవప్రాయులై పడిఉన్న వారి ముఖాల్లో జీవకళ దృశ్యాదృశ్యంగానైనా పొడగట్టలేదు. ఆ ఘోర విపత్పరంపరకు కారకు లెవరో కూడా తెలియలేదు!

అతని హృదయంలో దుఃఖం ఒక్కసారిగా సముద్ర తరంగంలా ఉప్పొంగి పరవళ్ళు దొక్కింది! 'ఈ అరణ్యావాసంలో తమ కష్టాలు గట్టెక్కే శుభ క్షణం మరి రాదా' అనిపించింది ఆ ధర్మమూర్తికి! ముందు వారి ముఖాలమీద ఇంత శీతలోదకం చిలకరించాలనే తొంద

రతో ఆ తటాకంలో ప్రవేశించాడు! ఆ విధంగానైనా వారు జీవిస్తారేమోనని అతని ఆశ!

వెంటనే మేఘగంభీర స్వరంతో ఆ భయంకర గర్జితం ప్రారంభమయింది! ఆ ధ్వని బయలుదేరగానే ఆ సరస్సులో విశ్రమించిన పక్షులు టపటప రెక్కలాడిస్తూ పైకెగిరిపోయాయి! అశరీరవాణి గర్జన ఇలా వినిపించింది:

"నీ సహోదరులు నా మాట నిర్లక్ష్యము చెయ్యడంవల్లనే ఈ దురవస్థ పాలైనారు. ఈ సరోవరం నాది! నా ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరాలిచ్చిన తరువాత దాహం తీర్చుకోవచ్చు! లేకపోతే ఎంతటి వారికైనా ఇదే దుర్దశ!"

ఎటు చూచినా ధర్మపుత్రుని కా పరిసరాల్లో ఎక్కడా మానవాకృతి కనిపించలేదు! తిరిగీ క్షణకాలం ఆ సరోవరం అంతా పరిశీలించి చూశాడు. కొంచెం ఆలోచించి—

"ఓ అశరీరవాణీ! ఎవరు నీవు?" అన్నాడు.

"నేనొక కొంగను!"

"అయ్యా! నీ శరీరం నా నేత్రాలకు గోచరం కావడం లేదు. నీవు బక రూపధరుడైన రుద్రుడవో, పావకుడవో, పవనదేవతవో అయి ఉండవలెను! కానినాడు దేవాసుర గంధర్వాదుల కజేయులైన నా సోదరుల నీ విధంగా జయించలేవు!"

"ధర్మపుత్రా! నీ వన్నది నిజమే సుమా! నేనొక యక్షుడనే!"

అతని కెదురుగా తాళవృక్షం అంతటి దీర్ఘదేహంతో ఒక మహాపురుషుడు ప్రత్యక్షమైనాడు! అతని కోరలు చంద్రవంకల్లా తళతళ మెరుస్తున్నాయి! నేత్రాలు చింతనిప్పులా కణకణ లాడుతూ మండుతున్నాయి. అతని శరీర కాంతులతో ఆ సరోవరపరిసరంలో అంతటా పున్నమి వెలుగుల వెల్లువలు నిండిపోయాయి!

ధర్మరా జతనికి నమస్కరించి "మహాత్మా! మీ ప్రశ్నలన్నిటికి సముచితమైన ప్రత్యుత్తరాలిచ్చే సామర్థ్యం నాకులేదు. నాశక్త్యను సారంగా విన్నవించుకొంటాను." అన్నాడు.

యక్షుడు ధర్మరాజు నీ విధంగా ప్రశ్నించాడు. వెంటనే అతడా ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరా లందించాడు.

"సూర్యదేవుని నడిపించేదేది?"

"బ్రహ్మ శక్తి!"

"ఆపత్పరంపరలో జీవుని రక్షించేదేది?"

"ధైర్యం!"

"ధరణికన్నా మహత్తరమైనది?"

"శిశు సంరక్షణభారం వహించే జనని!"

"ఆకాశంకన్నా సమున్నతుడెవడు?"

"జనకుడు."

"గాలికన్నా త్వరగా పరుగెత్తేది?"

"మనస్సు."

"నిద్రించినా కన్ను మూయనిది?"

"మీను."

"జన్మించినా చైతన్యం లేనిది?"

"గుడ్డు"

"రూపమున్నా హృదయం లేనిది?"

"రాయి."

"వేగంవల్ల జీవించేది?"

"ఏరు."

అటుపిమ్మట యక్షు డొక నిమిషం ఆగి తిరిగి ప్రశ్నించాడు.

"చివికి జీర్ణించిన తృణం కన్నా శిథిలమైనది?"

"చింతావ్యాకులమైన హృదయం."

"మరణించిన జీవుని వెంటనంటిపోయే దెవరు?"

"ధర్మం"

"ప్రపంచంలో అత్యద్భుతమైన విషయ మేది?"

"అనుక్షణమూ మానవులు యమలోకానికి ప్రయాణం అవుతూనే ఉన్నారు! అయినా మిగిలినవారందరూ తాము కలకాలం జీవించాలని కాంక్షిస్తారు! ఇంతకన్నా మహాద్భుతమేదీ లేదు!"

"ఒకటి విడిచివేసిన మనుష్యుడు మహైశ్వర్యవంతుడవుతున్నాడు! అది ఏది?"

"కోరిక"

"యథార్థమైన బ్రాహ్మణత్వ సిద్ధికి హేతువేది? జన్మమా? శాస్త్రాధ్యయనమా?"

"రెండూ కానేరవు! సత్ప్రవర్తనవల్లనే బ్రాహ్మణత్వం సిద్ధిస్తున్నది!"

"జీవన్మృతుడెవడు?"

"బంధు భృత్యాదుల కన్నుగప్పి తానొకడే భోగాలనుభవించే క్షుద్రుడు!"

"గృహస్థునికి బంధు వెవరు?"

"శీలవతియైన కళత్రం."

"బ్రాహ్మణునికి దేవత్వ సిద్ధికి కారణమేది?"

"వేద శాస్త్రాధ్యయనము."

"భూదేవుడు మానవుడుగా మారిపోవడానికి కారణం?"

"మృత్యుభయం!"

"అందరితోనూ ఆప్యాయంగా వర్తించాలంటే విడిచిపెట్టవలసిన వేవి?"

"గర్వాహంకారాలు."

"ఈ లోకానికి దిక్కెవ్వరు?"

"సత్పురుషులు!"

"నిజమైన పురుషు డెవడు?"

"మహా కీర్తిశాలి."

ఆ విధంగా అడిగిన ఇంకా ఎన్నెన్నో ప్రశ్నలకు ధర్మరాజు వెను వెంటనే సమాధానా లిచ్చేసరికి యక్షు డెంతో ఆనందించి అతనితో ఇలా అన్నాడు :

"రాజా ! నీ విచ్చిన సదుత్తరాలు విని ఎంతో సంతోషించాను ఈ నలుగురిలో ఎవరినో ఒకరిని మాత్రమే బ్రతికించగలను ! వరం కోరుకో !"

ధర్మపుత్రుడు మృతులై పడియున్న ఆ నలుగురి వైపు ఎంతో ఆప్యాయంగా చూచాడు. కొంతసేపటివరకూ అతనికి మరి ఏమన డానికీ పాలుపోలేదు! చిట్టచివరకి – "మహా సౌందర్యశాలి నకుల కుమారుని బ్రతికించుకోవాలని నా కోరిక !" అన్నాడు.

యక్షు డా సమాధానంతో ఎంతో ఆశ్చర్యపడి "భీమార్జునులు నీ కత్యంత ప్రేమపాత్రులుగదా ! వారి నేల కోరలేదు ?" అన్నాడు.

"మా తల్లి సంతానంలో నేనొకణ్ణి జీవించి ఉన్నానుగదా ! మరి మాద్రీదేవి సంతానంలో ఒకరైనా ఉండవద్దా ? మహాత్మా . నీకు తెలియని ధర్మమేమున్నది ?"

ఈ సమాధానం విని యక్షు డింకా ఆనందించి ఇలా అన్నాడు: "ధర్మరాజా ! ఈ మాట అనగలిగిన ధర్మవేత్తవు నీ వొక్కడవే! నీ ధర్మనిష్ఠ నాకెంతో ఆనందం కలిగిస్తున్నది. నీ సోదరులందరూ వెంటనే క్షుత్పిపాసారహితులై జీవిస్తారు ! అదిగో చూడు !"

ఆ క్షణంలోనే మిగిలిన పాండవులందరూ గాఢనిద్రపోయి మేల్కొన్నట్లుగా లేచి నిలబడ్డారు !

ధర్మరా జానంద కల్లోలంలో మునిగి తేలుతూ అన్నాడు :

"అయ్యా, నీవు యక్షమాత్రుడవు కానేకావు ! సందేహం లేదు !"

"అవును ! నేను యక్షుడను కానిమాట యథార్థమే ! నీ ధర్మ పరీక్షార్థమై వచ్చిన ధర్మదేవతనే ! తిరిగి నీ కింకొక వరం ప్రసాదిస్తు న్నాను. నీ అభీష్ట మేదైనాసరే ! కోరుకో !"

దానిమీద ధర్మరాజు "పాపం! ఆ బ్రాహ్మణుని అరణి ఆ మృగం అపహరించుకుపోయింది. ఆ అరణికంటే మరి నాకు కోరదగిన దేదీ లేదు." అన్నాడు.

ధర్మ దేవత చల్లని వెలుగులు సరోవరంలోను, ఆ పరిసరంలోను అమృత వర్షం జల్లులుగా ప్రసరించాయి. అతడు ధర్మరాజు నీ విధంగా ఆశీర్వదించాడు:

"నాయనా! నా అంశంతో అవతరించిన నీ ధర్మ నిరతికి దేవతలు పుష్పవర్షం కురిపిస్తున్నారు! మృగరూపంలో ఆ అరణి అపహరించి నిన్నింతగా క్లేశ పెట్టినది నేనే! ఇదిగో ఆ అరణి! తీసుకో! నీవు వరమేదీ కోరకపోయినా—అజ్ఞాత వాసంలో మీ రే రూపాలు ధరించాలని కోరినా ఆ విధంగా మీ కారూపా లేర్పడేటట్లు వరం ఇస్తున్నాను! మీ అందరి ధర్మనిరతికీ శుభం కలుగుగాక!"

వెనువెంటనే అదృశ్యమై పోతూన్న ధర్మదేవత మీదా, పాండవుల మీదా పరిసరవృక్షాలూ, లతలూ రంగు రంగుల పూల వానల జల్లులు కురిపించాయి!